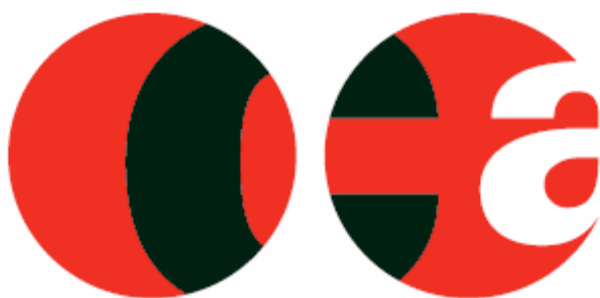

II. ročník celostátní konference
Primární prevence rizikového chování
„Lesk a bída primární prevence“

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

II. ročník celostátní konference
Primární prevence rizikového chování
„Lesk a bída primární prevence“

Program a anotace příspěvků konference

28. - 29. listopadu 2005
Praha

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Konferenci pořádá
Centrum adiktologie
Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty a VFN
Univerzita Karlova v Praze

se svými partnery:

Katedra pedagogické a školní psychologie PedF UK
Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR

ve spolupráci:

Magistrát hl. m. Prahy
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Psychologický ústav Akademie věd ČR
Odbor pro koordinaci protidrogové politiky Úřadu vlády ČR
Středočeský kraj
Ministerstvo vnitra ČR

Časopis Adiktologie
Časopis Prevence
Prev-centrum o.s.
Sananim o.s.

Sdružení SCAN o.s.
Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP
A.N.O. – Asociace nestátních organizací

Na konferenci se finančně podíleli:

Magistrát hlavního města Prahy
EU - Evropský sociální fond, program JPD3
GAČR (grant č. 406/04/P250)

Za pomoc dále děkujeme:

firmě ROCHE
Ministerstvu obrany ČR
Nakladatelství Galén

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Konference probíhá po záštitou:

MUDr. Pavla Béma, primátora hl. m. Praha
&
JUDr. Petry Buzkové, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR
&
Prof. Ing. Ivana Wilhelma, CSc., rektora UK Praha
&
Prof. MUDr. Tomáše Zimy, DrSc., děkana 1. LF UK Praha

Programový výbor konference:

PhDr. Pavla Doležalová
PhDr. Zuzana Hadj Moussová
Mgr. Nina Janyšková
Ing. Ivo Kačaba
Mgr. Sylva Kolářová
MUDr. Pavel Kubů
PhDr. Jiří Pilař
Prim. MUDr. Petr Popov
Doc. PhDr. Stanislav Stech, CSc.
PaedDr. Martina Těminová
Mgr. Barbora Trapková
PhDr. Helena Vrbková
PhDr. Jana Zapletalová

Vědecký sekretář konference:

Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.

Organizační výbor konference:

Mgr. Matúš Šucha
Mgr. Bára Janíková
Mgr. Jaroslav Vacek
Mgr. Roman Gabrhelík
Mgr. Kateřina Grohmannová

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

závazek, který jsme si na sebe vzali zorganizováním prvního ročníku konference věnované primární prevenci užívání návykových látek má velmi zajímavé vyústění. Po mnoha diskusích a zvažování dalšího postupu jsem nakonec musel s kolegy uznat, že některé představy s nimiž jsme šli právě do prvního ročníku konference v roce 2004 byly nepřesné, možná dokonce mylné. Intenzivní snaha zlepšit primární prevenci užívání návykových látek nás totiž tehdy zavedla do slepé uličky spočívající v malé otevřenosti a určité izolovanosti. Není možné vytrhnout jednu oblast primární prevence rizikového chování a učinit ji něčím více exkluzivním, než jiné oblasti. Nejen nesmírně úzký vztah mezi příčinami rizikového chování, ale také související a nutný úzký vztah mezi samotnými preventivními programy zaměřenými na různé formy rizikového chování nám s odstupem času ukázaly, že integrace různých konceptů primární prevence je nutná a nevyhnutelná. Jakákoli jiná cesta se jeví jako neefektivní a nepřesvědčivé řešení. Proto došlo k velmi zásadní změně v koncepci celé konference.

II. ročník konference v sobě zahrnuje primární prevenci rizikového chování jako celku a není již dále favorizována jedna oblast před druhou. To odpovídá nejen procesu integrace preventivních programů do jednotného konceptu, ale také postupné profesionalizaci těchto programů. Jasně tím dochází k odlišení tzv. specifického přístupu k primární prevenci rizikového chování od jiných činností a programů a současně je díky tomu možné tento přístup jasně ohraničit a definovat. Přestává tím být prostor pro jakékoli spekulace či snahy rozmělnit primární prevenci různými pseudoteoriemi či nesmysly majícími většinou původ v různých ekonomických a politických zájmech. Primární prevence rizikového chování musí stavět na vědecky ověřitelných předpokladech a praktických zkušenostech a poznatcích. Programy primární prevence musíme podrobovat stále revizi a ověřovat, zda opravdu mají u svých cílových skupin kýžený dopad a zda má smysl je nadále podporovat či zda není třeba hledat a vyvíjet nové typy programů. Klíčový význam tak dostávají témata hodnocení kvality a efektivity, která byla ústředními tématy prvního ročníku naší konference. Je velmi potěšující, že v roce 2005 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo definitivní verzi standardů primární prevence pro oblast návykových látek a současně vytvořilo všechny předpoklady pro navazující fázi tvorby těchto standardů pro všechny zbývající oblasti prevence rizikového chování. Věřím, že druhý ročník konference tomuto procesu napomůže a ještě více posílí snahy o kontinuální dialog odborné veřejnosti o tom kde se primární prevence v naší zemi nyní nachází a kterým směrem by měla kráčet.

Michal Miovský

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Odborný program konference

Pondělí 28. listopadu 2005

Společný program		
Čas	Jméno	Název příspěvku
10:00 - 10:20	<p>MUDr. Pavel Bém, primátor hl. města Prahy</p> <p>JUDr. Petra Buzková, ministřyně školství, mládeže a tělovýchovy</p> <p>Doc. PhDr. Stanislav Štech, CSc. - prorektor UK</p> <p>Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., děkan 1. LF</p> <p>Prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc., přednosta PK</p> <p>Moderuje: Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., vedoucí Centra adiktologie PK 1. LF UK Praha</p>	Úvodní slovo
10:00 - 10:20	Tisková konference (paralelně s přestávkou a programem)	

I. blok programu: 10:15 - 11:45

I. blok: Sekce A (moderuje Mgr. Radimecký)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
10:15 - 11:45	Janyšková, N.	Zahájení odborné části programu konference
	Pilař, J.	Certifikace a standardy programů primární prevence: příprava a spouštění jednotného systému kontroly kvality
	Lejčková, P.	Zahraniční zdroje informací v oblasti primární prevence
	Miovský, M., Zapletalová, J.	Cílové skupiny programů primární prevence a zodpovědnost za jejich realizaci: je systém nastaven skutečně efektivně?

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

I. blok: Sekce B (moderuje Mgr. Černý)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
10:15 - 11:45	Herzog, A., Holišová - Kotová, H.	Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu
	Holišová - Kotová, H.	Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu: téma sexuální debut
	Sejbalová, P., Reguli, H., Míchalová, J.	Budoucí sexuální deviant, ano či ne?

II. blok programu: 13:00 - 14:30

II. blok: Sekce A (moderuje Mgr. Martanová)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
13:00 - 14:30	Ondrejkoč, P.	Riziková spoločnosť, individualizácia, globalizácia a konzumácia drog
	Lukšík, I., Uhrová, V.	Partie mladých ľudí a drogové riziká
	Králiková, E.	Prevence závislosti na tabáku: role lékařů

II. blok: Sekce B (moderuje Mgr. Gabrhelík)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
13:00 - 14:30	Kordačová, J.	Racionálno-emočná edukácia ako metóda primárnej psychologickéj prevencie
	Valihorová, M., Šimegová, M.	Šikanovanie v školskom prostredí a osobnosti jeho iniciátora
	Nevřala, J., Maliňáková, L., Vařutová, M., Záškodná, H.	Prevence šikany na základních školách

III. blok programu: 15:00 - 16:30

III. blok: Sekce A (moderuje PhDr. Hadj Moussová)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
15:00 - 16:30	Kirchner, J.	Současná situace v oblasti dobrodružných a rizikových sportů v kontextu psychosociálních souvislostí s přesahem do terapie a prevence
	Charvát, M.	Hostilita v prostředí mládežnického sportu
	Sebera, M., Ralevská, P., Trávníková, D.	Doping ve sportu u současných adolescentů

III. blok: Sekce B (moderuje Mgr. Vacek)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
15:00 - 16:30	Skácelová, L.	Průřez programy Poradenského centra - metodika skupinové práce s experimentujícími - problémovými uživateli drog
	Krch, F.	Poruchy příjmu potravy-rizikové faktory a možnosti primární prevence
	Pacholík, V., Blahutková, M.	Poruchy příjmu potravy ve vrcholové moderní gymnastice

III. blok: Sekce C (moderuje Mgr. Janíková)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
15:00 - 16:30	Morávek, J.	Hodnocení preventivních technik a programů z hlediska změny postojů: aplikace Pettyho a Cacioppovy duální teorie
	Malíková, M.	Hospitace jako cesta pro rozvoj programů primární prevence
	Reguli, Z.	Úpoly v prevenci rizikového chování

IV. blok programu: 17:00 - 18:30

IV. blok: Sekce A (moderuje PhDr. Skácelová)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
17:00 - 18:30	Doležalová, P.	Bazální potřeby a rizikové chování
	Duplinský, J.	Percepce prezentace mediální drogové sféry adolescentní mládeží
	Janiček J.	Vliv médií na vznik a rozvoj rizikového chování

IV. blok: Sekce B (moderuje Mgr. Grohmannová)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
17:00-18:30	Hyková, K., Jíchová, D.	Probační programy: nové možnosti řešení rizikového chování mladistvých
	Hytych, R.	Mapování a rozvíjení dovedností v blahodárném v rámci satiterapeutického přístupu při práci s mládeží ohroženou agresí a šikanou
	Polišenská, V.	Geografické aspekty trestné činnosti a jejich využití v prevenci

IV. blok: Sekce C (moderuje Mgr. Kolařík)		
Čas	Jméno	Název příspěvku
17:00 - 18:30	Konečná, H.	Zdravotní a psychosociální rizika odkládání rodičovství do vyššího věku: možnosti prevence
	Flešková, M.	Úlohy a kompetence koordinátora prevence drogových závislostí na základních a středních školách v primárním prevenci
	Ramešová, M.	Možnosti krizového centra v primární prevenci rizikového chování

Společenský večer		
Čas	Jméno	Název příspěvku
21:00	Zapletalová, J., Miovský, M.	Vyhlášení soutěže o nejlepší příspěvek a poster

Úterý 29.listopadu 2005 (workshopy)

Rozdělení účastníků do workshopů bude prováděno aktuálně podle jejich zájmu. Sledujte proto informační tabuli u registrace a do workshopů se nahlašujte řádným způsobem dle pokynů organizátorů v průběhu prvního dne konference (viz dále).

Každý účastník se může účastnit **maximálně jednoho workshopu dopoledne a jednoho odpoledne**. Počet míst na jednotlivé workshopy je limitován. Prosíme účastníky, aby se na jednotlivé workshopy **zapsali v pondělí 28.11. nejpozději do 14 hodin** (informační tabule u registrace). Při zapisování je rozhodující pořadí zájemců.

Místa konání jednotlivých workshopů budou upřesněna u registrace.

Dopolední workshopy: 9:30 - 11:30

Časná diagnostika sexuálně rizikového chování	Kožnar, J.
Komunitní program primární prevence	Babická, R.
Kontaminace prevence psychoterapií, Vrstevnícký program na základní škole (možnosti a omezení)	Vrbková, H., Votrubová, J.
Internetové poradenství jako forma primární prevence	Orlíková, B., Marečková J.
Primární prevence a včasná diagnostika	Zapletalová, J. Jánský, P.
Koordinace primární prevence na úrovni kraje: možnosti a problémy	Doležalová, P., Netolická, D.
Význam otců v prevenci poruch příjmu potravy	Chvála, V., Trapková, L.
Xenofobie	Šiklová, J., Hadj Moussová, Z.
Vedení školní třídy jako program prevence.	Valentová, L.
Rukojemníci, riziko ich situácie a možnosti jej zvládania	Čech, J.
Realizace a koordinace specifické primární prevence MŠMT	Pilař, J., Zapletalová, J., Chytil, J., Sedláčková, S.

Odpolední workshopy: 14:00 - 16:00

Chování pachatelů v prostoru: prostředí, strategie a výběr cíle	Polišenská, V.A.
Včasná diagnostika a intervence u gamblingu	Košatecká, Z.
Xenofobie: kulturní preference a averze	Muhic, J.
Prevence tělesného i psychického týrání dítěte jako prevence rizikového chování v dospělosti	Procházková, J.
Možnosti a limity prevence poruch příjmu potravy	Papežová, H., Uhlíková, P., Kmoč, V.
Elektronická media a jejich možnosti v primární prevenci	Kubů, P., Kudová, O.
Presentace programů PP Poradenského centra se zaměřením na skupinové programy	Skácelová, L.
Systém minimální evidence poskytovaných výkonů	Miovská, M., Škácelová, L.
Konformita a tlak vrstevníků jako jeden z aspektů primární prevence užívání návykových látek.	Hybšová, S., Zákora, C.
Cílové skupiny v primární prevenci: jak nastavené jsou vůči nim preventivní programy a existují zde systémové nedostatky?	Miovský, M., Zapletalová, J.
Tři různé pohledy na řešení šikany	Skalická, L., Kolář, M., Černý, M..
Sexuální výchova jako prevence sex. rizikového chování	Procházková, J., Hadj Moussová, Z.

Vývěsková sdělení

Instalace posterů
(žádáme všechny autory o dodržení času pro instalaci):
ráno od 8:30 - 9.30.

Prezentace posterů proběhne v rámci polední přestávky 11:45 - 13:00, kdy by jejich autoři měli být u svých posterů k dispozici pro diskusi atd. Postery budou vystaveny také v průběhu všech dalších přestávek v odborném programu prvního dne konference.

Potřeby pro připevnění posterů k dispozici na místě.

Náhradní sdělení

Náhradní sdělení budou zařazena mezi ústní sdělení v případě výpadku některého z již zařazených příspěvků. Nedojde-li k tomu, budou náhradní sdělení zařazena do programu ve formě posterů.

Juhas, J.: Agresia, manipulácia, moc: mužský a ženský rod.

Bareš, P. : Význam drogové problematiky v kontextu vybraných sociálně psychologických charakteristik: výzkumné podněty pro praxi.

Štastná, M.: Projekt Barvy života: aktivně smysluplná prevence II.

Skácelík, P.: Problematika násilí na pracovišti.

Upozornění všem autorům

V případě přihlášeného sdělení (ústního nebo posteru) a následné neodůvodněné neúčasti na konferenci, bude k této skutečnosti přihlíženo v následujících ročnících s možným důsledkem v podobě odmítnutí příspěvku.

Upozorňujeme současně autory, že v průběhu konference bude průběžně sledována kvalita všech typů příspěvků (kvalita přípravy a provedení) a že zjištěný stav se může promítnout do zařazení příspěvků daného autora v dalších letech.

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Anotace příspěvků konference

Anotace ústních sdělení (řazeno abecedně)

Jméno, příjmení	Bareš, P.
Název	Význam drogové problematiky v kontextu vybraných sociálně psychologických charakteristik. Výzkumné podněty pro praxi.
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Praha
Anotace	
<p>V prezentaci budou sledovány souvislosti mezi zájmovou orientací, hodnotovými preferencemi a charakteristikami sociálního prostředí na straně jedné a významem drogové problematiky ve volném čase, v sociálním prostředí a v hodnotové orientaci na straně druhé. U některých aspektů vztahu jedince k problematice bude pozornost věnována skutečnostem, které charakter drogové problematiky spíše naznačují, místo aby se k němu vztahovaly přímo. Důvodem tohoto přístupu byla snaha zamezit jednostranné koncentraci otázek na sledovanou oblast.</p> <p>Po popisu zjištěných skutečností o významu problematiky bude nastíněn okruh sledovaných sociálně psychologických charakteristik a popsány nejvýznamnější souvislosti obou oblastí. Na závěr bude k diskusi předložena rozvaha nad okolnostmi, od nichž se uvedená zjištění odvíjejí, a naznačeny praktické otázky, jimž je ve světle těchto zjištění potřebné se dále věnovat. Prezentované údaje byly získány dotazníkovým šetřením mezi středoškolskými studenty v Benešově.</p>	

Jméno, příjmení	Doležalová, P.
Název	Bazální potřeby a rizikové chování
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Středočeský kraj
Anotace	
<p>Saturování bazálních potřeb dává člověku smysl života a porozumění světu. Lidská přirozenost vytváří požadavky na uspokojení bazálních potřeb a tak umožňuje optimální rozvoj a zrání osobnosti. Satisfakce bazálních potřeb zahrnuje potřeby: místa, péče, výživy, ochrany, limitů. Nepotvrzené potřeby se mohou manifestovat různými obranami až patologickými symptomy a v důsledcích se mohou projevit jako rizikové chování. Nenaplnění potřeb dítěte je spojeno i s deficitem, které utrpěli jeho rodiče během svého dětství. Dítě přebírá role dospělých a zaplňuje mezery v rolích svým blízkým a jeho životní síla uniká a je nevědomě zneužívána matkou či otcem. V pomáhajících profesích je užitečné rozpoznání a uvědomění si těchto souvislostí.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Duplinský, J.,
Název	Percepce prezentace mediální drogové sféry adolescentní mládeži.
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Katedra školní a pedagogické psychologie, Pedagogická fakulta, UK Praha
Anotace	
<p>V médiích se s drogovou problematikou setkáváme často - v podobě senzačních zpráv o odhalení sítě pašeráků či výrobců drog, v podobě neméně senzačních zpráv o zadržení velkého množství drog, v podobě neméně senzačních zpráv o kriminalitě, spojené s drogovou závislostí, případně o úmrtích, způsobených předávkováním drogou. Občas se objevují i zprávy o snahách o prevenci vzniku závislosti či jejího překonání, podle typu média však se často dozvídáme, že ten či onen známý zpěvák či herec je či byl drogově závislý. Protože média tvoří nedílnou součást sociálního prostředí, je třeba si klást otázku, jakým způsobem mladí lidé vnímají informace, které na ně prostřednictvím médií na ně působí. Zvláště vývojové období puberty a adolescence, kdy je značně oslabena výchovná autorita školy a vztah k rodičům prochází vývojovou krizí je z tohoto hlediska rizikové. Nereprezentativní výzkumná sonda na vzorku třista dospívajících (ZŠ, SŠ, VŠ) zjišťující jejich percepce mediálních informací o drogové problematice je pokusem o zjištění stavu v této oblasti..</p>	

Jméno, příjmení	Flešková, M.
Název	Úlohy a kompetencie koordinátora prevencie drogových závislostí na základných a stredných školách v primárnem prevencii
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Katedra psychológie, Pedagogická fakulta UMB, Banská Bystrica
Anotace	
<p>V príspevku sa zaoberáme úlohami a kompetenciami koordinátora prevencie drogových závislostí na základných a stredných školách. Prezentujeme výsledky dotazníkového prieskumu, ktorý sme realizovali na vzorke 54 koordinátorov prevencie drogových závislostí. Z výsledkov vyplýva, že funkciu koordinátora vykonávajú väčšinou učitelia humanitných predmetov, služobne mladší a ženy. Učitelia základnej školy častejšie vykonávajú túto funkciu na základe vlastného záujmu, zatiaľ čo 54,5% učiteľov stredných škôl bolo do tejto pozície úradne ustanovených, bez vnútornej motivácie. Ďalšieho vzdelávania sa pravidelne zúčastňuje ¾ koordinátorov. V závere príspevku uvádzame niektoré problémy súvisiace s postavením a činnosťou koordinátora na škole a návrhy na ich riešenie.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Herzog, A., Holišová Kotová, H.
Název	Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Prevcentrum Ulita Blansko, o.p.s., Blansko
Anotace	
<p>Program specifické prevence je vyvíjen v prostředí nízkoprahového klubu pro děti a mládež z důvodu větší zacílenosti a intenzivnější práce s klienty. Cílová skupina jsou dospívající ve věku 12 - 18 let a vztahují se k nim tyto charakteristiky: trávení volného času převážně ve vrstevnické skupině (partě), předčasné sexuální zkušenosti, rizikové sexuální chování, škodlivé užívání alkoholu a nealkoholových drog (marihuana).</p> <p>Program vychází z modelu KAB (znalosti, postoje, chování). Jsou vytipovány nejdůležitější oblasti, které se mohou dospívajících dotýkat a mohou pro ně být hůře zvladatelné - vztahy ve vrstevnických skupinách, sexuální debut a experimentování s drogami. Ke každému tématu je vypracováno portfolio informací, které by se dospívající měl během navštěvování klubu dozvědět. Prevenci provádějí kontaktní pracovníci klubu, využívají situací se vztahovým, sexuálním nebo drogovým obsahem.</p>	

Jméno, příjmení	Holišová Kotová, H.
Název	Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu - téma sexuální debut
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Prevcentrum Ulita Blansko, o.p.s., Blansko
Anotace	
<p>Cílová skupina programu jsou dospívající ve věku 12 - 18 let, pro které je sex a sexuální debut vnímán v tomto období jako jedna z neaktuálnějších věcí. Protože však nemají dostatek kvalitních informací, zažívají předčasné rizikové sexuální zkušenosti, jako jsou náhodné styky, styky bez ochrany, zneužívání (mohou být obětí, ale i pachatelem).</p> <p>Proto bylo vytvořeno portfolio informací se sexuální tematikou, které je základem programu a obsahuje 10 témat. Portfolio vychází z modelu KAB (znalosti, postoje, chování). Témata jsou chronologicky seřazena od právní úpravy sexuálního chování, přes bezpečný sex, až po náležitosti okolo příspěvků v mateřství a rodičovství.</p> <p>Program specifické prevence je vyvíjen v prostředí nízkoprahového klubu pro děti a mládež z důvodu větší zacílenosti a intenzivnější práce s klienty. Je zaměřen prakticky, založen na individuální kontaktní práci a rozhovorech nad jednotlivými tématy portfolia.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Hyková, K., Jíchová, D.
Název	Probační programy - nové možnosti řešení rizikového chování mladistvých
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Probační a mediační služba ČR, Chelčického 8, 370 01 České Budějovice
Anotace	
<p>Závislostní chování mladistvých bývá často doprovodným jevem při jimi páchané trestné činnosti. Od 1.1. 2004 je v účinnosti nový zákon č. 218/2003 Sb. - o soudnictví ve věcech mládeže. Tento zákon zavádí nový systém tzv. opatření, (výchovných, ochranných a trestních). Zkušenosti z různých zemí ukazují, že výchovná opatření představují účinnou reakci na méně závažné provinění (trestný čin) spáchané mladistvými, zároveň lze pomocí těchto opatření předcházet rizikovému chování mladistvých.</p> <p>Jedním z výchovných opatření jsou probační programy (PP). PP jsou ukládány mladistvým delikventům soudem nebo státním zástupcem, aby pomohly mladistvým vyvarovat se spáchání dalšího provinění, upevnily respektování společenských hodnot, motivovaly mladistvého k nápravě způsobené škody a podpoře sociálního prostředí.</p> <p>Kvalita probačních programů je garantována akreditačním systémem Ministerstva spravedlivosti. Příklady dobré praxe výchovného opatření v rámci Jihočeského soudního kraje jsou následující probační programy: Mentor, Lernprogram.</p>	

Jméno, příjmení	Hytych, R
Název	Mapování a rozvíjení dovedností v blahodárném v rámci satiterapeutického přístupu při práci s mládeží ohroženou agresí a šikanou
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	SVP Help ME; Psychologický ústav AV ČR, Brno
Anotace	
<p>Příspěvek nabízí pohled do "satiterapeutické kuchyně", při výchovně-terapeutickém procesu s mládeží a dospívajícími ohroženými agresí a šikanou aplikovaném v rámci Střediska výchovné péče. Vůdčím receptem je podrobné mapování a kultivování spontánních dovedností klientů vytvářet podmínky pro nastávání a rozvíjení blahodárných situací. Tyto dovednosti se stávají podkladem zdravě založeného sebevědomí. Další rozvíjení a zefektivňování účinnosti klientovi vlastních dovedností přináší změny postojů a hodnot klienta, jak ve světě intrapersonálním, tak i ve světě interpersonálním. V neposlední řadě pak umožňují vystavění stabilního podkladu, na které se lze vypořádat s problematickými situacemi.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Charvát, M.
Název	Hostilita v prostředí mládežnického sportu
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Fakulta sportovních studií MU Brno, Katedra kinantropologie
Anotace	
<p>Hostilita jako emotivní stav se u mládeže projevuje snahou někoho poškodit, ublížit mu nebo alespoň způsobit mu bolest, a to nejen tělesnou, ale i duševní. Ve sportovním prostředí specifikujeme hostilní orientaci na projevy šikany, mobbingu a agrese. Mobbing je klasifikován jako vážný problém nejen profesionálního sportu. Za podpory osobní případové studie autor odkrývá zkušenosti z mládežnického sportu se skrytým terorem (mobbingem) na kolbištích profesionálního (vrcholového a výkonnostního) sportu. Toto sociálně patologické jednání je prezentováno odděleně u mužů a u žen a autor si všímá rozdílných forem a způsobů jeho uplatňování.</p>	

Jméno, příjmení	Janiček J.
Název	Vliv médií na vznik a rozvoj rizikového chování
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Radio 1, Praha
Anotace	
<p>Příspěvek se zabývá možnými vlivy elektronických a tištěných médií na vznik a rozvoj rizikových modelů chování jednotlivců. V úvodu je poukazováno na nutnost razantnějšího prosazování kvalitních a ověřených („pozitivně filtrovaných“) informací o rizikovém chování do největších a nejvlivnějších domácích médií (kvalita, kvantita a forma). Hlavní část příspěvku je věnována důsledkům dlouhodobého a intenzivního či naopak absentujícího „pobývání v mediálním (virtuálním či náhradním) světě“. S tímto fenoménem je podle autora spojena klíčová frustrace, pramenící z následných střetů s tzv. realitou. Frustrace daná existencí dvou paralelních světů a především neustálými přechody mezi nimi, může být podle autora velmi významným psychologickým faktorem, ovlivňujícím vznik či rozvoj celé řady rizikového chování: agrese, sebevražedného jednání, poruch příjmu potravy, nebo inklinace k nejrůznějším náboženským sektám. Závěr přednášky je věnován subjektivnímu pohledu autora na současnou formu domácích destigmatizačních, protidrogových a protirasistických kampaní a také na jejich dopad na širší veřejnost.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Juhás, J.
Název	Agresia, manipulácia, moc - mužský a ženský rod
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Inštitút psychológie FF PU Prešov
Anotace	
<p>Agresivita a manipulácia sú prostriedky, ktorými človek získava moc. Moc je jedna zo základných ľudských potrieb a je spojená so životnými ambíciami človeka. Človek sv dospelosti tiahne k moci, moc mu pomáha realizovať vlastné predstavy o svete a sebe.</p> <p>V rokoch 2000 až 2005 sme konštruovali Test motivačnej orientácie, ktorý vychádzal z princípov H. Murraya a jeho testu TAT, ako aj z potrieb, ktoré popísal. Na základe viacerých faktorových analýz sme dospeli k trom základným faktorom. Najviac sýtený je faktor výkonu, ktorý je podporovaný sociálnou oporou, druhým faktorom je faktor moci a tretím faktor strachu a obavy.</p> <p>Kombinácia faktorov moci a obavy u mužov koreluje s agresívnym správaním u žien so správaním manipulatívnym. Medzi skupinou dospelých mužov a žien sa nenašiel významný rozdiel v oboch faktoroch. Manipulácia a agresia sú stratégie, ktorým aj v domácom prostredí jedinec získava moc. Agresia je viditeľná a zväčša je používaná mužmi, manipulácia je pre sociálne prostredie takmer nepostrehnuteľná a zväčša ju používajú ženy. Preto muž sa javí ako tyran a žena ako obeť, ale v konflikte a v boji o moc obe strany používajú reaktívne stratégie.</p>	

Jméno, příjmení	Kirchner, J.
Název	Současná situace v oblasti dobrodružných a rizikových sportů v kontextu psychosociálních souvislostí s přesahem to terapie a prevence
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Pedagogická fakulta, UJEP v Ústí nad Labem, katedra tělesné výchovy
Anotace	
<p>Příspěvek se zabývá současným přehledem v oblasti dobrodružných sportů s přesahy do terapie a prevence.</p> <p>Dobrodružné sporty a aktivity zažívají v dnešní době boom. Tato popularita není zcela náhodná, ale má jasnou psychosociální podmíněnost, která reaguje na změny ve světě a světovou globalizaci. Člověk se vlivem okolního prostředí, jeho principů a chápání dostává do emoční prožitkové deprivace. Právě tento nedostatek se snaží „dohnat“ v oblasti dobrodružných a rizikových pohybových aktivit (což je ta lepší varianta) nebo v oblasti patopsychologické, která není společností přijímána a akceptována.</p> <p>Vlivem celé řady okolností se člověk stává konzumentem prožitků především pasivního charakteru (hédonistické prožitky), které může získat bez námahy a potu, což je jedno z dalších možných vysvětlení obliby dobrodružných aktivit.</p> <p>V současnosti se tato oblast promítá nejenom do sportovních odvětví, ale i do edukace, andragogiky, školení vrcholných manažerů či do terapeutických, léčebných i preventivních aplikací.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Konečná, H.
Název	Zdravotní a psychosociální rizika odkládání rodičovství do vyššího věku : možnosti prevence
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Zdravotně sociální fakulta JU, Katedra klinických oborů České Budějovice; Nadace Mateřská naděje Praha
Anotace	
<p>Rizikovým sexuálním chováním tradičně rozumíme takové, které vede k nežádoucímu otěhotnění, prevencí je zde informování o antikoncepci. Moderní doba nás ale paradoxně přivádí k označování za rizikové chování i to opačné: odkládání rodičovství, především mateřství, přináší značné zdravotní a z toho vyplývající psychosociální problémy a značné finanční náklady. Ženy po pětatřicítce a hlavně po čtyřicítce mají sníženou pravděpodobnost otěhotnění a se zvýšené riziko potratu, předčasného porodu a porodu zdravotně handicapovaného dítěte. Obrovský rozvoj moderních technologií asistované reprodukce bohužel zlepšení šancí pro starší ženy nepřináší. Prevence těchto rizik je možná v těchto oblastech: informovanost o reprodukčním zdraví a (limitovaných) možnostech léčby poruch plodnosti a úroveň psychosociální podpory rodin s dětmi a informovanost o ní.</p>	

Jméno, příjmení	Kordačová, J.
Název	Racionálno-emočná edukácia ako metóda primárnej psychologickéj prevencie
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava
Anotace	
<p>Racionálno-emočná behaviorálna teória a terapia A. Ellisa zahŕňa viaceré preventívne princípy, ktoré sú najpodrobnejšie rozpracované v tzv. racionálno-emočnej edukácii. Ide o edukatívnu metódu prevencie porúch emotivity a správania, ktorá vychádza zo známej ABC teórie a ktorá sa zameriava na iracionálne presvedčenia ako kľúčový činiteľ psychických problémov a dysfunkcií. Racionálno-emočná edukácia sa aplikuje najmä v detskom veku s cieľom predchádzať osvojovaniu a fixovaniu nezdravých myšlienkových návykov a schém, ktoré blokujú primeraný osobnostný rozvoj a zvyšujú pravdepodobnosť výskytu problémového a rizikového správania v dospelosti. Racionálno-emočná edukácia sa tak radí k efektívnym, i keď u nás stále ešte menej známym prostriedkom primárnej psychologickéj prevencie.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Králíková, E.
Název	Prevence závislosti na tabáku: role lékařů
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	1.Lékařská fakulta UK a VFN, Praha
Anotace	
<p>V ČR kouří kolem 25 % populace nad 18 let, ale kolem 30 % populace nad 15 let: příčinou rozdílu je vysoká prevalence kouření adolescentů, mezi 15 - 18 lety kouří až 50 %. Závislost na tabáku patří mezi klasické drogové závislosti, Dg. F 17, nikotin je dokonce návykovější než heroin. Navíc je kouření tabáku nejčastěji "startovací drogou" - více než 90 % klasicky drogově závislých jsou kuřáci cigaret.</p> <p>Nejúčinnější prevencí je dobrá legislativa - zákaz veškeré reklamy, vysoké daně z tabákových výrobků, zdravotní varování s obrázky na 50 % velkých ploch krabiček a nekuřácké veřejné prostory, jak požaduje např. Rámcová úmluva o kontrole tabáku WHO.</p> <p>V rodině by měli rodiče být nekuřáckým příkladem a pokud kouří, nekouřit v domácnosti nebo autě, povzbuzovat sebevědomí dětí (více kouří děti, které si nevěří), podporovat jejich spokojenost (více kouří děti, které nejsou doma spokojené), opatrně a vhodně zmiňovat souvislosti kouření a zdraví (spíše než infarkt a rakovinu zmiňovat stárnutí kůže, vrásky, zápach z úst, impotenci a podobně). Lékaři by měli v prevenci závislosti na tabáku působit (kromě toho, že jsou sami nekuřáckým vzorem) jak ve společenské rovině (prosazování zákonů), tak při styku s pacienty. Navíc roli prevence by měla plnit i specializovaná centra léčby, která u nás vznikají v rámci projektu MZ a dalších partnerů (vzdělávání a školení, zapojení mediků, návštěvy škol v rámci projektů).</p> <p>Doplňující službou je telefonní linka pro odvykání kouření, v pracovní dny 12-20h za místní hovorné z celé ČR, kde je možné rovněž získat informace o možné prevenci včetně objednání některých tiskovin.</p>	

Jméno, příjmení	Krch, F.D.
Název	Poruchy příjmu potravy - rizikové faktory a možnosti primární prevence
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Psychiatrická klinika VFN a 1 LF UK
Anotace	
<p>Primární prevence by měla směřovat k potlačení vlivu faktorů, které jsou rizikové z hlediska vzniku a rozvoje poruchy. Nemocní s poruchami příjmu potravy však představují velmi početnou a psychosociálně i klinicky diferencovanou skupinu, jejichž sledování často umožňuje potvrdit velmi rozdílné hypotézy. Autor se snaží zohlednit nejčastěji tradované charakteristiky nemocných s mentální anorexií a bulimií a posoudit je v kontextu epidemiologického výzkumu a existujícího věkového normativu.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Lejčková, P.
Název	Zahraněční zdroje informací v oblasti primární prevence
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, Úřad vlády České republiky
Anotace	
<p>Príspevok je zaměřený na přehled zahraničních zdrojů informací v oblasti primární prevence, a to s důrazem na internetové zdroje informací. Príspevok predstavuje nový nástroj Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) – PERK (Prevention and Evaluation Resource Kit), který shrnuje základní kroky při přípravě, realizaci a evaluaci primárně preventivních programů a který zároveň obsahuje základní teorie a terminologii z oblasti primární prevence a odkazuje na články publikované v odborných časopisech. Príspevok zároveň predstavuje webové stránky britského Národního centra pro prevenci v oblasti užívání drog (NCCDP) a amerického Národního institutu pro užívání drog (NIDA).</p>	

Jméno, příjmení	Lukšík, I., Uhrová, V.
Název	Partie mladých lidí a drogové riziká
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Ústav humanitných štúdií Pedagogickej fakulty UK v Bratislave
Anotace	
<p>Vyššie 86% mladých ľudí na Slovensku trávi svoj voľný čas v partiách. Sledovali sme nakoľko je v partiách rozšírené fajčenie, užívanie marihuany, alkoholu a ďalších drog a ako to súvisí s väzbami, ktoré spájajú jednotlivé typy partií. Podrobnejšie analyzujeme "ideové" "alkoholové", "hudobné", "školské", "sociálne sieťové" a partie "s chuťou do života". Zaujímá nás tiež to, či o sledovaných partiách možno hovoriť ako o sociálnych mikrokultúrach, či neo-kmeňoch.</p>	

Jméno, příjmení	Malíková, M.
Název	Hospitace jako cesta pro rozvoj programů primární prevence
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Centrum primární prevence, o.s. Prev-Centrum, Praha
Anotace	
<p>Jednou ze služeb Centra primární prevence o.s. Prev-Centrum je realizace dlouhodobých programů všeobecné primární prevence na základních školách. Mezi hlavní otázky při realizaci těchto programů patří to, jak programy rozvíjet, zkvalitňovat a zajistit tak jejich efektivitu. Jednou z metod, které se nám při práci na zkvalitňování programu velmi osvědčily, jsou hospitace.</p> <p>Hospitace sleduje zejména strukturu programu, schopnost vést diskusi k daným tématům a naplnit cíle programu. Základním přínosem hospitační činnosti je to, že odhaluje jak silné tak slabé stránky programu přímo v praxi. Výstupy z hospitací jsou využívány nejen pro rozvoj práce lektorů u nichž hospitace proběhla, ale následně i při dalším vzdělávání všech lektorů primární prevence.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Miovský, M., Zapletalová, J.
Název	Cílové skupiny programů primární prevence a zodpovědnost za jejich realizaci: je systém nastaven skutečně efektivně?
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Centrum adiktologie PK, 1. LF UK Praha, IPPP ČR
Anotace	
<p>I přes téměř 15 let trvající diskusi o primární prevenci nebyly doposud uspokojivě definovány cílové skupiny preventivních programů. Žádný kvalitní a efektivní preventivní program není určen pro všechny cílové skupiny - má vždy své limity a je účinný pouze pro některé cílové skupiny. Definování a přesné ohraničení cílové skupiny programu (určení jeho indikace) je základním požadavkem standardů primární prevence (MŠMT, 2005). Protože doposud žádný z resortů neprovedl uspokojivý popis cílových skupin preventivních programů, pracovali autoři na základě zadání MŠMT na vytvoření jednotného pojetí a klasifikace cílových skupin. Po pečlivém uvážení různých kritérií byly cílové skupiny rozděleny podle věku, míry rizikovitosti svého chování a profesního hlediska. Tím došlo k vytvoření 36 cílových skupin preventivních programů, do kterých lze zařadit celou populaci potenciálních účastníků programů. Ve druhém kroku pak autoři provedli analýzu příslušnosti těchto cílových skupin dle resortních koncepcí a dokumentů a na základě dostupných údajů zhodnotili současný stav pokrytí cílových skupin preventivními programy.</p>	

Jméno, příjmení	Morávek, J.
Název	Hodnocení preventivních technik a programů z hlediska změny postojů - aplikace Pettyho a Cacioppovy duální teorie
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	FSV UK, Katedra sociologie, Praha
Anotace	
<p>V první části příspěvku autor shrnuje základní zjištění Pettyho a Cacioppovy duální teorie, která je zajímavou syntézou v oblasti teorie změny postojů. Duální teorie je založena na protikladu systematického a heuristického módu myšlení a jim odpovídajících dvou přesvědčovacích taktik- centrální a periferní cesty změny postojů.</p> <p>Ve druhém oddíle autor představuje aplikaci duální teorie - jednoduchý nástroj na hodnocení výchovných technik z hlediska změny postojů. Aplikace obsahuje sadu otázek, které by si preventisté měli klást při plánování výchovných programů nebo při jejich evaluaci ex post. Při zodpovězení této sady otázek by preventisté měli být lépe schopni reflektovat význam jednotlivých přesvědčovacích technik, jakož i celkový potenciál svého programu z hlediska změny postojů.</p> <p>Aplikace je výsledkem autorovy diplomové práce z oboru sociologie a byla použita při hodnocení programu interkulturní výchovy <i>Pohádky z tisíce a jedné země</i>.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Nevřala, J., Maliňáková, L., Vašutová, M., Záškodná, H.
Název	Prevence šikany na základních školách
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	FF OU Ostrava, ZSF JU České Budějovice
Anotace	
<p>Šikana a návazná problematika mobbingu, bossingu a domácího násilí představuje doprovodný jev lidské společnosti. Prezentovaný projekt prevence šikany na základních školách vznikl ve spolupráci dvou pracovišť, tj. Filozofické fakulty Ostravské univerzity a Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity. Oba regiony se od sebe odlišují mnoha faktory: kulturně historickými a také rozsahem sociální patologie, včetně šikany. Problém šikany a souvisejících jevů není v projektu chápán pouze jako problém školy a pedagogů, ale problém určité instituce, celé rodiny a jejich sociálního zázemí. Projekt zahrnuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitoring šikany na základních, středních školách a dalších zařízeních v regionu, - zvýšení povědomí daného problému u vzdělávacích pracovníků a pracovníků justice, policie a dalších. 	

Jméno, příjmení	Ondrejkovič, P.
Název	Riziková spoločnosť, individualizácia, globalizácia a konzumácia drog
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Nitra
Anotace	

Jméno, příjmení	Pacholík, V., Blahutková, M.
Název	Poruchy příjmu potravy ve vrcholové moderní gymnastice
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Fakulta sportovních studií MU Brno, Katedra kinantropologie
Anotace	
<p>Příspěvek se zabývá poruchami příjmu potravy u vrcholových moderních gymnastek. Tato problematika nebyla doposud v odborných trenérských a metodických materiálech uvedena, přitom je jedním ze základních rysů současné vrcholové moderní gymnastiky. Prostřednictvím výzkumného šetření byly zjišťovány poruchy příjmu potravy vedoucí k patologickým změnám u výkonnostních a vrcholových moderních gymnastek. Tyto poruchy často ovlivňovaly i psychický vývoj žen včetně jejich sebezpetí a sebepřijímání. Poruchy příjmu potravy během závodní kariéry se často vyskytovaly i v běžném životě po ukončení závodní činnosti. Z výsledků výzkumného šetření vyplývá potřeba spolupráce odborníků v péči o zdraví vrcholových sportovců, zejména žen.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Pilař, J.
Název	Certifikace a standardy programů primární prevence: příprava a spouštění jednotného systému kontroly kvality
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	MŠMT
Anotace	

Jméno, příjmení	Polišenská, V.A.
Název	Geografické aspekty trestné činnosti a jejich využití v prevenci
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Psychologický ústav AV ČR, pobočka Praha
Anotace	
<p>Jednou z nejdůležitějších a dosud přehlížených součástí zkoumání trestné činnosti je její geografický aspekt. Prostředí tvoří hlavní součást trestné činnosti, protože ovlivňuje její další složky jako je typ pachatele, či druh a provedení trestné činnosti v daném časovém rámci. Pokud porozumíme místům, kde se trestná činnost odehrává, můžeme lépe navrhnout preventivní techniky a strategie, které by danou trestnou činnost zamezily. Následující příspěvek se bude zabývat chováním pachatele v prostoru, rozdíly v chování pachatelů různých trestných činů s hlavním důrazem na majetkovou trestnou činnost a na možné preventivní strategie.</p>	

Jméno, příjmení	Ramešová, M.
Název	Možnosti krizového centra v primární prevenci rizikového chování
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, České Budějovice
Anotace	
<p>Krizové centrum pro děti a rodinu třetím rokem pořádá preventivní aktivity pro žáky základních škol. Zaměřuje se zejména na problematiku násilí na dětech - tedy týrání, zneužívání a zanedbávání dětí s důrazem na nejčastější problém škol - šikanu. Je nutné preventivní aktivity koncipovat komplexně - nahodilé jednorázové přednášky nepřinášejí očekávaný efekt. Centrum připravuje blok besed pro děti, zpravidla v rozsahu 5 vyučovacích hodin, které jsou postaveny tak, že je kladen důraz na aktivní zapojení dětí do besedy. Obsahová provázanost jednotlivých přednášek přináší dětem ucelené informace o tom, jak se v dané situaci zachovat, jak lépe poznávat lidi kolem sebe včetně přijetí odlišností - ať již vzhledových, povahových či spojených s národností a náboženskou příslušností. Učí je také znát svá práva, ale i povinnosti, které z těchto práv vyplývají. Zároveň je třeba pracovat s pedagogy a vychovateli, aby znali své možnosti intervence a orientovali se v základních právních normách.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Reguli, Z.
Název	Úpoly v prevenci rizikového chování
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií
Anotace	
<p>Boj byl odedávna ve spojení s člověkem. Jednoduchá úpolová cvičení nacházíme ve fylogenezi lidstva, úpolové aktivity provázejí ontogenezi pohybu a opačně. Bojová umění byla a jsou po celém světě používána jako součást výchovných systémů zaměřených proti agresivnímu chování, násilnictví, zneužití drog a podobně. Musíme akceptovat filozofii bojových umění (osobitně Asijských), založenou na nenásilí. Můžeme také vidět několik příkladů úspěšného využití úpolů. Některé sociální a psychologické kompetence můžeme pohybem procvičovat jenom v úpolech, protože zde dochází k přímému tělesnému kontaktu dvou lidí.</p>	

Jméno, příjmení	Sebera, M., Ralevská, P., Trávníková, D.
Název	Doping ve sportu u současných adolescentů
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Fakulta sportovních studií MU Brno, Katedra kinantropologie
Anotace	
<p>Příspěvek se zabývá problematikou zneužívání dopingových látek u sportující mládeže ve vztahu k jednotlivým sportovním disciplínám. Obsahuje analýzu přístupů adolescentů k dopingům a k dopingovým látkám a jejich zneužívání ve sportu z hlediska profesní orientace a z hlediska zdraví. Součástí je vyhodnocení dílčích úkolů výzkumného projektu MŠMT Zneužívání prostředků s dopingovým účinkem mládeží v organizovaném a neorganizovaném sportu.</p> <p>Otázka zneužívání dopingových látek u mládeže ve vztahu ke sportovnímu výkonu je velmi závažná a představuje značné riziko do budoucnosti. Výsledky jednotlivých sportovních kategorií vzhledem ke sportovní typologii nám upřesnily další orientaci na výzkumná šetření u konkrétních skupin sportovců. Vzhledem k tomu, že nelze v krátké době odstranit ani zmírnit vlivy sociálního prostředí vedoucí k užívání dopingových látek ve sportu, je vhodné alespoň informovat sportovní veřejnost prostřednictvím médií, seminářů a odborných sdělení na konferencích, seznamování trenérů, učitelů tělesné výchovy a sportovních realizátorů s negativními účinky dopingů ve sportu včetně zvyšování informovanosti u nesportovní veřejnosti.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Sejbalová P., Reguli H., Michalová J.
Název	Budoucí sexuální deviant, ano či ne?
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Sexuologické oddělení, FN u Svaté Anny, Brno
Anotace	
<p>Náš příspěvek chce oslovit i širší odbornou veřejnost, která se ve své praxi dostává do kontaktu s problematickým chováním mládeže. Toto rizikové chování může zahrnovat i sexuální projevy a vyvstává potřeba určit, které z těchto projevů jsou fyziologické a které jsou již patologické. V úvodní části našeho příspěvku chceme popsat jednotlivé složky sexuálního vývoje mladistvých. V další části chceme na příkladu dvou kasuistik nezletilých chlapců, kteří se dopustili sexuálně patologického chování, pomoci lépe rozpoznat rizikové faktory, které jsou signifikantní pro vývoj sexuální deviace a které ne. Kasuistiky budou posouzeny z hlediska sexuologického, psychiatrického i psychologického.</p>	

Jméno, příjmení	Skácelová, L.
Název	Průřez programy Poradenského centra-metodika skupinové práce s experimentujícími, problémovými uživateli drog
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	PPP, Brno
Anotace	
<p>Programy specifické primární prevence Poradenského centra jsou vytvořené na základě poptávky cílových skupin s ohledem na věk, míru rizika a další specifika. Ze základní nabídky programů vyvstala potřeba vypracování metodiky programu včasné intervence v ranných stádiích vývoje drogového problému pro skupinovou práci s rizikovou populací mladých lidí ve věku 13-17let, kteří jsou bezprostředně ohroženi drogou. Jedná se zejména o ty, kteří se již do kontaktu s drogami dostali ať již formou experimentu, či jsou v počátečním stadiu užívání. Záměrem je vytvořit prostor/chráněný prostor skupiny/ pro zastavení a přehodnocení směřování se smyslem pozitivně ovlivnit hodnoty a postoje experimentujících. Zapojení škol-ŠMP, VP, rodičů, sociálních kurátorů a policie považujeme za důležité. Cílem této skupinové činnosti je podchytit námi vydefinovanou cílovou skupinu a zapojit ji do krátkodobého intervenčního programu a zabránit tak či zmírnit progresi potenciálního vývoje.</p>	

Jméno, příjmení	Šťastná, M., Homolová, K
Název	Projekt BARVY ŽIVOTA: aktivně smysluplná prevence II
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Poradenské centrum služeb pro školu, děti a mládež Ústeckého kraje
Anotace	
<p>Monitoring sociálně patologických jevů v Ústeckém kraji. Použitá metoda: diagnosticko-intervenční systém Barvy života - kombinovaná projektivní technika</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

založená na barvově slovních asociacích, test diferenciální struktury postojů. Cíl projektu: zmapování stavu a situace v kraji, následná práce s těmi třídními kolektivy, které disponují nejmenší odolností vůči jednomu či více ze sledovaných sociálně patologických jevů (drogy, krádeže, cigarety, alkohol, automaty, agrese) Řešitelé projektu: pracovníci Poradenského centra služeb pro školu, děti a mládež Ústeckého kraje Cílová skupina: desetileté děti všech typů škol - 20% populace Výstupy z projektu: forma sumarizací, grafů, analýza rizika vzniku závislostí, srovnávací sondy globálně za celý kraj, za jednotlivé regiony kraje (okresy), školy a třídy. Výsledky z monitoringu: podklady pro intervenční práci, podněty pro zformulování a realizaci minimálního preventivního programu školy. Navazující fáze projektu: víkendové pobyty nejvíce ohrožených třídních kolektivů . Zpětná vazba: retest u vybraných třídních kolektivů pro posouzení vlivu intervence a práce se třídou .

Jméno, příjmení, titul	Valihorová, M., Šimegová, M.
Název	Šikanovanie v školskom prostredí a osobitosti jeho iniciátora.
Forma	Ústní sdělení
Pracoviště	Katedra psychológie Pedagogická Fakulta UMB v Banskej Bystrici

Anotace

Školské šikanovanie je opakované agresívne správanie, nasmerované od jedného dieťaťa k druhému, pričom sa tu vyskytuje výrazná nerovnováha síl (Olweus, D., 1994). Šikanovanie považujeme aj za negatívny čin zámerného obťažovania, alebo pokusu o zámerné obťažovanie, ktoré sa neskôr stáva agresiou. Jeho cieľom je zraniť, alebo navodiť nepohodu a má negatívny dopad na jeho aktérov. Šikanovanie (bullying) patrí medzi typy agresívneho správania podobne ako mobbing a bossing. Viacero longitudinálnych štúdií, ktoré boli realizované za posledné dve desaťročia preukázali, že správanie šikanujúceho jednotlivca je prekursorom jeho násilného správania sa v dospelosti. Šikanovanie predstavuje niektoré veľmi vážne dôsledky pre obeť i jeho agresora. V našom výskume sme sa zamerali na porozumenie atribútov osobnosti mladého agresora, ktorý v škole šikanuje svojich spolužiakov a v tomto príspevku chceme prezentovať výsledky výskumu, ktorý sme realizovali v roku 2004. Našu výskumnú vzorku tvorilo 260 žiakov stredných škôl, z ktorých sa nám podarilo identifikovať 29 agresorov v školskej triede, ktorí systematicky a dlhodobo šikanovali svojich spolužiakov. Zozbierali sme údaje o osobnosti agresora šikanovania, jeho postojoch k agresii a násiliu v školskom prostredí, o rodinnom zázemí a spôsobe výchovy v rodine, spokojnosti so školou a ďalšie. Zistili sme, že šikanovanie sa v školskom prostredí vyskytuje hlavne na stredných školách s domovom mládeže, 16 - 20% žiakov je šikanovaných pravidelne dlhšie obdobie. Najčastejšou formou šikanovania, s ktorou sa žiaci stretávajú je fyzická agresia, verbálna agresia a vymáhanie rôznych osobných vecí. 30% študentov je toho názoru, že učitelia a vychovávateľa problém šikanovania účinne neriešia. Väčšina agresorov sú jedináčikmi, ich rodičia sú stredne vzdelaní a majetková úroveň ich rodiny je približne rovnaká ako u ostatných žiakov. Rodičia agresorov majú k svojim deťom negatívny emocionálny vzťah a disponujú rozporným výchovným riadením. Pomocou FPI osobnostného dotazníka sme u agresorov zaznamenali štatisticky významne skóre v osobnostných dimenziách: Nervozita, Spontánna agresivita, Vzrušivosť, Dominancia a Extraverzia. Agresori majú benevolentný, mierny postoj voči násiliu, hlavne tomu, s ktorým sa stretávajú v škole a zaznamenali sme pozitívny postoj k drogám a drogovej závislosti.

Anotace workshopů Dopolední program

Jméno, příjmení	Kožnar, J.
Název	Časná diagnostika sexuálně rizikového chování
Forma	Workshop
Pracoviště	
Anotace	

Jméno, příjmení	Babická , R.
Název	Komunitní program primární prevence
Forma	Workshop
Pracoviště	Centrum komunitních aktivit, o.s. Prev-Centrum
Anotace	

Jméno, příjmení	Vrbková, H., Votrubová, J.
Název	Kontaminace prevence psychoterapií, Vrstevnický program na základní škole (možnosti a omezení)
Forma	Workshop
Pracoviště	Život bez závislosti; Základní škola, Praha 8
Anotace	
V oblasti primární prevence se bohatě využívají psychologické hry a techniky, které s sebou nesou formy práce typické pro psychoterapii. Zároveň je realizují lidé jejichž výcvikové vzdělání sahá svými kořeny do psychotherapeutických výcviků. Příspěvek nabízí srovnání forem práce a pojmenování základních rozdílů doplněné praktickými ukázkami obou způsobů práce. Vrstevnický program a jeho zavedení na základní škole, samoobslužnost programu, vrstevnický program a klima školy, možnosti a omezení spolupráce, problémy a jak je řešíme.	

Jméno, příjmení	Orlíková, B., Marečková, J.
Název	Internetové poradenství jako forma primární prevence
Forma	Workshop
Pracoviště	A. N. O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogové závislosti; Drogové informační centrum o. s. SANANIM
Anotace	
Prezentace možností a limitů internetového poradenství pro klientelu ohroženou drogovou závislostí (klienti, kteří uvažují o experimentu s drogou či již drogy vyzkoušeli), pro klienty z řad rodičů a sociálního okolí experimentátorů či závislých a pro odborníky, především pedagogy, kteří se ve své praxi setkávají s problematikou drog. Prezentace a statistiky projektu www.drogovaporadna.cz (využití Drogové poradny ze strany výše uvedené klientely, nejčastěji kladené dotazy). Práce s modelovými dotazy a odpověďmi.	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Zapletalová, J., Jánský, P.
Název	Primární prevence a včasná diagnostika
Forma	Workshop
Pracoviště	Institut pedagogicko psychologického poradenství ČR
Anotace	

Jméno, příjmení	Doležalová, P, Netolická, D.
Název	Koordinace primární prevence na úrovni kraje: možnosti a problémy
Forma	Workshop
Pracoviště	Středočeský kraj
Anotace	
<p>Primární prevence je významným pilířem protidrogové politiky Středočeského kraje, mnohá opatření jsou efektivní ovšem objevují se určité složitosti na všech úrovních. V primární prevenci lze sledovat spektrum různých přístupů, představ, aktivit s použitím rozmanitých metod a prostředků, které jsou více či méně efektivní. Workshop je zaměřen na tyto témata: Potřebujeme společně efektivně řešit primární prevenci v kraji a z jakého důvodu? Jaká mají NNO, školy a škol. zařízení i kraj očekávání od sebe navzájem (personální, materiální, metodická, finanční)? Jaká jsou hlediska škol, obcí pro výběr určitého subjektu, který nabízí specifickou či nespecifickou prevenci. Je komunikace mezi všemi subjekty dobrá nebo se objevují různá úskalí? Jaká bude role transformovaných K-center v protidrogové agentury v primární prevenci? Nabízí NNO preventivní aktivity i na pracovištích, jak řeší oblast legálních drog? Jsou finanční možnosti jednotlivých subjektů adekvátní pro realizaci efektivní primární prevence, případně proč očekávají subjekty od kraje a obcí větší finanční možnosti, co je třeba změnit a z jakých důvodů?</p>	

Jméno, příjmení	Chvála, V., Trapková, L.
Název	Význam otců v prevenci poruch příjmu potravy
Forma	Workshop
Pracoviště	Ordinace klinické psychologie, Praha Středisko komplexní terapie, Liberec
Anotace	
<p>Autoři konceptu Rodina jako sociální děloha se zaměří na význam otce pro vývoj dítěte od narození až po separaci. V celém poválečném vývoji se zdůrazňoval význam matky a teprve v posledních desetiletích dochází k uvědomování významu obou rodičovských figur. Poruchy příjmu potravy jsou typickým příznakem stagnace separačního procesu. Vyváženost mužského a ženského principu v rodině tak, aby dítě mohlo spontánně oscilovat mezi oběma, pokládají autoři za základní faktor zdraví organismu rodiny jako celku i jejích členů. Autoři upozorní, že některé poruchy psychosexuálního vývoje - a poruchy příjmu potravy s nimi souvisejí - vznikají a jeho nevýhody se přenášejí transgeneračně. Workshop bude veden jako skupinový rozhovor a bude vycházet ze zkušeností účastníků.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Šiklová, J., Hadj Moussová, Z.
Název	Xenofobie
Forma	Workshop
Pracoviště	Katedra pedagogické a školní psychologie UK PedF
Anotace	
<p>Xenofobní chování je zdrojem řady rizikových projevů, od agresivních útoků na cizince po segregaci či diskriminaci těch, kteří neodpovídají xenofobním představám o "čisté rase". Prevence takového chování musí vyplývat z analýzy zdrojů xenofobie, na které by pak měly navazovat odpovídající programy. Workshop by se měl zabývat zkušenostmi účastníků se zdroji a podobami xenofobního chování a jejich zkušenostmi s řešením těchto situací.</p>	

Jméno, příjmení	Valentová, L.
Název	Vedení školní třídy jako program prevence
Forma	Workshop
Pracoviště	Katedra pedagogické a školní psychologie UK PedF
Anotace	
<p>Školní třídy jako dlouhodobě působící sociální skupiny v životě dítěte i dospívajícího v sobě skrývají mnohé výchovné možnosti, ale i rizika. Je třeba si uvědomit, že systematická pedagogická práce se třídou je jednou z neefektivnějších metod prevence vzniku nežádoucího chování, ale i příležitostí k posilování sociálního a morálního rozvoje každého žáka. Systematickou a pedagogicky dobře promyšlenou práci se školní třídou považujeme za obecnou prevenci problémového sociálního chování žáků. Složitost a různorodost školních situací ukazuje, že nelze předložit jednotný preventivní a intervenční program práce se třídou. Lze však konkretizovat jednotlivé principy efektivního vedení třídy. Z tohoto hlediska je kladen o to větší důraz na tvořivou práci učitele - na jeho schopnost porozumět sociálním situacím, na osobnostní předpoklady k vedení sociální skupiny i na dovednost pedagogické improvizace. Práci se školní třídou lze využít jako prevenci výchovných problémů, šikany a pod. Budeme prezentovat projekty třídních setkání, realizovaných na základě komunitních principů. Základní témata: podpora pozitivních vztahů ve třídě, otevřená komunikace, tolerance. Praktické zkušenosti z prací učitelů výchovných poradců a případně účastníků workshopu jsou vítány.</p>	

Jméno, příjmení	Čech, J.
Název	Rukojemníci, riziko ich situácie a možnosti jej zvládania
Forma	Workshop
Pracoviště	Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, katedra psychológie.
Anotace	
<p>Branie rukojemníka je násilná interakcia so silnou komunikačnou stránkou, ktorú policajt musí v rámci svojej služobnej činnosti riešiť, prípadne môže byť aj sám rukojemníkom. Polícia môže na únos reagovať vyhýbaním sa danej situácii, adaptáciou na ňu, prekonaním situácie silou. Avšak najoptimálnejšie riešenie je vyjednávanie, pretože umožňuje vyhru pre obe komunikujúce strany. Predpokladom úspešného riešenia je otypovanie únoscu. K riešeniu únosu prispieva aj adekvátna identifikácia únosovej situácie. Prežitie rukojemníka je podmienené jeho primeraným správaním pri napadnutí,</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

vhodnou komunikací s útočníkem a adekvátnou strategií komunikace v roli rukojemníka, která vychází ze studia případů únosů a zkušeností těch, co přežili. Odporůči sa však ešte pred cestou do politicky nestabilných oblastí dôsledna a komplexná príprava na riziko zajatia zahnujúca štúdiom geografie, kultúry, histórie a prítomnosti a politického kontextu daných krajín a účasť na sociálno psychologickom výcviku komunikácie rukojemníka.

Jméno, příjmení	Pilař, J., Zapletalová, J., Chytil, J., Sedláčková, S.
Název	Realizace a koordinace specifické primární prevence MŠMT
Forma	Workshop
Pracoviště	MŠMT
Anotace	

Anotace workshopů Odpolední program

Jméno, příjmení	Polišenská, V.A.
Název	Chování pachatelů v prostoru: prostředí, strategie a výběr cíle
Forma	Workshop
Pracoviště	Psychologický ústav AV ČR, Pobočka Praha
Anotace	
Trestná činnost se odehrává v určitém prostředí. Toto prostředí ovlivňuje typ, strategii a proces trestné činnosti. Studium významu prostředí a chování pachatelů je důležité pro porozumění důvodům vybírání cílů a strategie páchaní trestného činu. Workshop se bude zabývat nejprve obecnými teoriemi geografie zločinu a pohybu pachatelů v prostředí, dále se bude věnovat koncepcím jako je vazba na místo, teritorialita a význam vzdálenosti vzhledem k různým násilným či majetkovým trestným činům. Dále bude uveden příklad významu prostředí pro pachatele vloupání. Workshop bude obsahovat nejen teoretický úvod, ale i praktická cvičení zaměřená na definování významu prostředí trestné činnosti v souvislosti s prevencí.	

Jméno, příjmení	Košatecká, Z.
Název	Včasná diagnostika a intervence u gamblingu
Forma	Workshop
Pracoviště	Soukromé psychologické středisko
Anotace	
Patologické hráčství je onemocnění, pro které je typický plíživý charakter. Jeho vývoj je nenápadný a tak jsou odborníci kontaktováni většinou až tehdy, když se závislý nebo jeho rodina setká s nepříjemnými důsledky. Existuje způsob, jak tomuto onemocnění předejít, jak ho včas rozpoznat? Co poskytnout závislému a jeho rodině? Autorka nabízí nejen popis kritérií, která jsou určující pro gamblerství. Pozornost zaměřuje na osobnost gamblera a faktory ovlivňující vznik, vývoj onemocnění a možnosti intervence.	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Muhic, J.
Název	Xenofobie: kulturní preference a averze
Forma	Workshop
Pracoviště	Institut pedagogicko psychologického poradenství ČR
Anotace	
<p>Rasismus: v čem je pravda rasismu? Workshop je zaměřen na analýzu pojmu rasismu v kontextu historického dědictví a současného života české společnosti. Cílem moderované diskuse je vymezit stěžejní body rasistického postoje a identifikovat podstatu, která tkví v jeho sdělení. Téma je rozpracováno do následujících rovin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologicko-antropologické základy rasismu (antropologické znaky rasy; antropometrie; genetická výbava člověka); • Pojem „lidstvo“ versus „národ“ a „rasa“; • Od eugeniky ke genetickému inženýrství; • Vymezení rasismu od nerasistického šovinismu; • Rasová identita a identita rasisty; • Tematická a netematická prevence rasismu; • Problém „vykořevení“ rasismu; • Rasista v nerasistické společnosti. 	

Jméno, příjmení	Prochazková, J.
Název	Prevence tělesného i psychického týrání dítěte jako prevence rizikového chování v dospělosti
Forma	Workshop
Pracoviště	Katedra pedagogické a školní psychologie UK PedF
Anotace	
<p>Tělesné týrání dítěte ovlivňuje jeho psychický vývoj, s následky přetrvávajícími až do dospělosti. Násilné chování dospělého má často kořeny v zážitcích jedince v dětství, jednak proto, že dítě v rodině přejímá vzorce chování a způsoby řešení konfliktů, dále proto, že osobnost týraného jedince je poznamenána zážitky z dětství. Proto je včasná diagnostika a intervence u týraného dítěte nevyhnutelným krokem pro prevenci násilného rizikového chování v dospělosti. Ve workshopu předpokládáme diskusi zkušeností z této oblasti autorek i účastníků workshopu.</p>	

Jméno, příjmení	Skácelová, L.
Název	Presentace programů PP Poradenského centra se zaměřením na skupinové programy
Forma	Workshop
Pracoviště	PPP Brno
Anotace	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Papežová, H., Uhlíková, P., Kmoč, V.
Název	Možnosti a limity prevence poruch příjmu potravy
Forma	Workshop
Pracoviště	Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
Anotace	
<p>Prevence duševních onemocnění je problém, stále diskutovaný na pozadí měnících se socioekonomických podmínek, růstu významu medií a rozvoje znalosti rizikových faktorů pro jednotlivé diagnózy. U poruch příjmu potravy je adekvátní primární prevence nezbytným opatřením, protože reklamy, soutěže o královny krásy a vrcholové sportovní, taneční a modelingové aktivity se zdají být výrazným rizikovým sociálním faktorem pro nárůst prevalence onemocnění. Preventivní opatření je třeba směřovat na stále mladší populaci, kam v současné době směřují rizikové mediální aktivity. Prevence by měla oslovit celé rodiny, hledat dětem pozitivní vzory a budovat jejich sebevědomí na vnitřních hodnotách, nezávislých na vzhledu jedince. U chronických dospělých pacientek je terciární prevence současně primární prevencí, zabráňující transgeneračnímu přenosu patologického vztahu k jídlu. Workshop přehledně představí současné trendy v reklamě a mediální propagaci štihlosti a snahy a možnosti odborníků (projekty, veřejná vystoupení) tomuto tlaku vzdorovat.</p>	

Jméno, příjmení	Kubů, P., Kudová, O.
Název	Elektronická media a jejich možnosti v primární prevenci
Forma	Workshop
Pracoviště	o.s. Sananim, Drogové informační centrum
Anotace	
<p>Elektronická media poskytují řadu nových možností jak pro organizaci a řízení systému primární prevence, tak pro vlastní obsahovou náplň primárně preventivních intervencí. Během workshopu budou účastníci seznámeni s příklady obou základních typů aplikací informačních a komunikačních technologií do oblasti primární prevence. Organizaci a řízení systému primární prevence v Německu významným způsobem zpřehlednila a zjednodušila databázová aplikace prevnet.de. Informace a doporučení k obsahové náplni primárně preventivních aktivit pro pedagogy i rodiče poskytuje server odrogach.cz. Účastníci workshopu budou mít možnost vyzkoušet si roli pedagoga i rodiče při využití interaktivních součástí serveru. Seznámí se s principem rozhodovacích her obsahujících doporučení jak řešit různé kritické situace, do kterých se pedagog může v primární prevenci dostat. Následně se budou společně podílet na tvorbě nového scénáře stromové hry. Na závěr bude představem edukativní program „Pobavme-se-o-alkoholu.cz“, jehož cílem je minimalizace škod působených alkoholem. Jedná se o webové stránky zaměřené na mládež ve věku 11 až 16 let, jejich rodiče a učitele.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Miovská, M., Skácelová, L.
Název	Systém minimální evidence poskytovaných výkonů
Forma	Workshop
Pracoviště	Centrum adiktologie, PK 1.LF UK Praha, PPP Brno
Anotace	
<p>Systém minimální evidence výkonů primární prevence představuje návrh jednoduchého nástroje, jehož prostřednictvím je možné provádět plošnou evidenci a kontrolu provedené práce s jednotlivými cílovými skupinami preventivních programů. Celý systém vznikl v období 2003-2004 a podílelo se na něm 32 odborníků z tohoto oboru. Dokument prošel dvěma koly revizí a vše je připraveno pro zahájení širší odborné diskuse o možnostech využití tohoto nástroje v praxi. Tyto možnosti jsou úzce spojeny s procesem vzniku a zavedením do praxe Standardů kvality primárně-preventivních programů (MŠMT) a s připraveným systémem certifikací poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence užívání návykových látek. Ve spojitosti s těmito tématy však opět vyvstalo několik problémů a nejasností: problémy v nejednotném systému koordinace primární prevence, asynchronicita jednotlivých oblastí primární prevence, výrazný zájem o některé cílové skupiny a nedostatečný zájem o jiné, existence různých systémů hodnocení.</p>	

Jméno, příjmení	Hybšová, S., Zákora, C.
Název	Konformita a tlak vrstevníků jako jeden z aspektů primární prevence užívání návykových látek.
Forma	Workshop
Pracoviště	Centrum primární prevence, o.s. Prev-Centrum
Anotace	
<p>Konformita a tlak vrstevníků významně zasahují do vývoje osobnosti každého člověka. Typicky nejvyšší je vrstevnická konformita v období ranné a střední adolescence, tedy v období, kdy děti navštěvují 5. - 9. třídu základní školy a dále v době dalšího studia na střední škole. Vliv vrstevníků je jedním ze základních socializačních faktorů a je-li negativní, má zásadní podíl na rozvoji rizikového chování.</p> <p>Centrum primární prevence, o.s. Prev-Centrum realizuje 3 programy zaměřené na primární prevenci u populace žáků 2. stupně základní školy. V rámci všech tří programů jsou v přímé práci s klienty využívány techniky zaměřené na rozvoj komunikace, spolupráce a podporu pozitivních vztahů k vrstevníkům. Lektoři zmíněných programů se při práci s klienty setkávají s intenzitou a silou vrstevnického tlaku, který ovlivňuje dění ve třídách a určuje, jaké ve třídě převládají hodnoty a normy chování. Cílem použití daných technik pak je aktivně ovlivňovat třídní normy směrem k pozitivním hodnotám a návykům. Ukázka technik pracujících s vrstevnickým tlakem a ovlivňování třídních norem je předmětem tohoto workshopu.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Miovský, M., Zapletalová, J.
Název	Cílové skupiny v primární prevenci: jak nastavené jsou vůči nim preventivní programy a existují zde systémové nedostatky?
Forma	Workshop
Pracoviště	Centrum adiktologie, PK 1.LF UK Praha, Institut pedagogicko psychologického poradenství ČR
Anotace	
<p>Workshop navazuje na teoretické sdělení obou autorů z prvního dne. Autoři zde představí výsledky své práce a seznámí účastníky s procesem vzniku dokumentu a všech záměrů s ním. Jednotné pojetí a klasifikace cílových skupin zohledňuje věk, míru rizikovitosti chování a profesní hledisko. Vzniklo celkem 36 cílových skupin preventivních programů, do kterých lze zařadit celou populaci potenciálních účastníků programů. Autoři workshopem otevírají diskusi odborné veřejnosti o obsahu dokumentu. Tato diskuse by měla korespondenčně pokračovat další přibližně 3 měsíce a její součástí bude připomínkové kolo celého dokumentu. Práce by měla následně vyústit v oficiální potvrzení platnosti dokumentu ze strany MŠMT a jeho navázání na přijaté standardy preventivních programů.</p>	

Jméno, příjmení	Skalická, L., Kolář, M., Černý, M.
Název	Tři různé pohledy na řešení šikany
Forma	Workshop
Pracoviště	ZŠ J. Seiferta Praha; Pedagogicko-psychologická poradna; ZŠ Praha - Klánovice
Anotace	
<p>Autorka představí charakteristiky šikany na I. stupni. Dále popíše její monitoring a standardní postup řešení. Formou kazuistiky typického případu. Workshop zaměřený na otázku, jak rozpoznat bezpečný a účinný postup při řešení šikanování. Autor se se šikanou opakovaně setkal jako dítě. V pozici ředitele školy se pokouší již několik let se šikanou systematicky bojovat (se střídavými úspěchy). S účastníky dílny si rád vymění zkušenosti. Z obsahu: jak učit učitele rozpoznat šikanu, prevence šikany, systém dotazníkových šetření, jak řešit odhalené případy v závislosti na stupni šikany, příklady z praxe.</p>	

Jméno, příjmení	Procházková, J., Hadj Moussová, Z.
Název	Sexuální výchova jako prevence sex. rizikového chování
Forma	Workshop
Pracoviště	Katedra pedagogické a školní psychologie UK PedF
Anotace	
<p>Výzkumy potvrzují, že sexuálně rizikové chování v adolescenci a dospělosti je častým následkem sexuálního zneužívání v dětství. Pokud tedy chceme zasáhnout preventivně přímo u zdroje, je zapotřebí věnovat se prevenci sexuálního zneužití dětí. Jednou z cest je včasná sexuální výchova, která dětem může pomoci rozpoznat nebezpečí, reagovat na ně a tak se vyhnout zneužití. Druhou cestou je včasná diagnostika sexuálního zneužívání a intervence, které pomohou dítěti překonat trauma s pokud možno co nejmenšími následky proto jeho další vývoj. Workshop bude věnován diskusi těchto otázek na základě zkušeností autorek a účastníků workshopu.</p>	

Anotace vývěskových sdělení (řazeno abecedně)

Jméno, příjmení, titul	Čanigová, A.
Název	Uplatňovanie psychologickéj a výchovnej prevencie v podmienkach MŠ
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Anotace	
<p>V našom príspevku sa zaoberáme možnosťami uplatňovania metód primárnej prevencie v podmienkach predškolského zariadenia. V ňom predstavujeme aj zmapovanie aktuálneho stavu správania detí vo veku 5-6-rokov. Z dostupných metodík sme využili 3 posudzovacie dotazníky správania, ktoré merajú frekvenciu a problémovosť danej položky správania (napr. v oblasti sebakontroly, tvorivosti, motivácie apod.) podľa posudzovateľa (rodiča, učiteľky MŠ) na 5- stupňovej škále. Výnimočnosť intervenčného programu spočíva v tom, že nie je univerzálne daný, ale vypracovaný špecificky na základe zistených údajov a pre aktuálne vývinové potreby detí konkrétnej materskej školy.</p>	

Jméno, příjmení, titul	Hadj Moussova, Z.
Název	Příprava školních metodiků prevence: program postgraduálního studia
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Katedra pedagogické a školní psychologie PedF UK Praha
Anotace	
<p>Příspěvek přináší informaci o koncepci a obsahu dvouletého postgraduálního studia školních metodiků prevence na katedře pedagogické a školní psychologie UK PedF. Příprava je zaměřena na získání kvalifikace vybraných učitelů v oblasti prevence sociálně patologických jevů ve škole, především poruchového chování a závislostí.</p>	

Jméno, příjmení	Holub, M.
Název	Abusus alkoholových a nealkoholových drog u vojáků hospitalizovaných v ÚVN Praha
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Psychiatrické oddělení Ústřední vojenská nemocnice Praha
Anotace	
<p>Příspěvek se zabývá analýzou souboru vojáků z povolání a základní služby hospitalizovaných na psychiatrickém oddělení ÚVN Praha v letech 2002-2004 pro diagnózu zneužívání drog a alkoholu. Výsledky: 30% ze souboru všech vojáků základní služby bylo hospitalizováno pro zneužívání drog nebo alkoholu. Věkový průměr v souboru VZS byl 21 let. Alkohol nebo drogy byly užívány průměrně 6 let. Průměrný věk začátku zneužívání alkoholu nebo drog byl 15 let. 67% bylo před vojnou nezaměstnaných .49% mělo základní vzdělání. 37 % ze souboru všech vojáků z povolání bylo hospitalizováno pro zneužívání alkoholu. Vojáci z povolání průměrně užívaly alkohol 17 let,průměrný začátek užívání alkoholu byl u VZP 16 let a průměrný věk byl 33 let. 45% z nich bylo středoškolsky vzdělaných ,30% vyučených a 25% vysokoškolsky vzdělaných.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Kačániová, J., Kačáni, V.
Název	Interakce rodiny a školy v primární prevenci alimentární obezity mládeže
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Univerzita Mateja Bella, Pedagogická fakulta, Katedra psychologie.
Anotace	

Jméno, příjmení	Kopányiová, A.
Název	Analýza primárnej prevencie z pohľadu činnosti PPP a CVPP na Slovensku
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Anotace	
<p>Poster sumarizuje a analyzuje aktivity primárnej prevencie v činnosti PPP a CVPP. Dáta sú zozbierané pomocou elektronickej evidencie údajov PPP a CVPP. Analýza poukazuje na rozdiely vo využívaní jednotlivých aktivít primárnej prevencie podľa regiónov, podľa cieľovej skupiny (ZŠ, SŠ). Analýzu dopĺňa depistážny prieskum problémových žiakov a študentov v jednotlivých regiónoch Slovenska. Na základe zistených údajov porovnávame situáciu v jednotlivých regiónoch SR, vzhľadom na sociálne, národnostné a etnické špecifiká a načrtávame strategické plánovanie a rozvíjanie odbornej činnosti PPP a CVPP v danom regióne pre vypracovanie a realizáciu špecificky alebo nešpecificky celených programov v danom regióne.</p>	

Jméno, příjmení	Matula, Š.
Název	Psychologická prevencia a psychologická intervencia ako fázy integrovanej starostlivosti o deti a mládež s poruchami správania
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave
Anotace	
<p>V studii referujeme o algoritme preventívnej a interventívnej starostlivosti o deti a mládež s poruchami správania v jednotlivých fázach integrovanej starostlivosti, o metodickom inventári psychologických, výchovných a reedukačných preventívnych a interventívnych postupov zameraných na optimalizáciu osobnostného vývinu detí a mládeže s poruchami správania a o metodických zásadách činnosti interdisciplinárneho tímu pracovníkov CVPP v nadväznosti na uplatňovaní modelu selektívnej psychologickéj a výchovnej prevencie v jednotlivých fázach integrovanej starostlivosti.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Navrátil, P.
Název	Drogová epidemiologie v Armádě České republiky
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Odbor vojenského zdravotnictví, sekce podpory, Ministerstvo obrany
Anotace	
<p>Situace v oblasti zneužívání návykových látek v Armádě České republiky je pravidelně monitorována již od roku 1998 a to informačním systémem epidemiologie drogových závislostí, který je provozován na pracovišti epidemiologie drogových závislostí v Ústředním vojenském zdravotním ústavu Praha. Projekt byl vytvořen na základě úkolu usnesení vlády ČR č.111/1998 o koncepci a programu protidrogové politiky vlády na období let 1998 až 2000. Projekt pod názvem DROGIS je založen na sběru, analýze a vyhodnocování diagnóz a informací týkajících se zneužívání návykových látek u vojáků a u občanských zaměstnanců vojenské správy. Zdrojem dat jsou vojenské nemocnice, Ústav leteckého zdravotnictví, Vojenský ústav soudního lékařství ÚVN Praha, posádkové ošetrovny a Ústřední vojenská lékařská komise. Z výsledků získaných v jednotlivých letech lze odvozovat trendy a vývoj drogové scény v Armádě České republiky. Výsledky získané pomocí informačního systému DROGIS budou prezentovány formou posteru.</p>	

Jméno, příjmení	Ondrejko, P.
Název	Marihuana - žiaden problém?
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Nitra
Anotace	
<p>Príspevok sa vracia k otázke bagatelizácie konzumu mariuhany, uvádza miesta pôsobenia THC v mozgu, kategorizuje názory na konzumáciu marihuany a pokúša sa nájsť odpoveď, ako je možné, že na jednu skutočnosť jestvuje toľko rôznych, ba protichodných názorov. Súčasťou príspevku je i porovnanie účinku marihuany a alkoholu.</p>	

Jméno, příjmení	Smiková, E.
Název	Niektoré výsledky zisťovania výskytu šikanovania výskytu šikanovania v rámci komplexnej inšpekcie na školách
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Anotace	
<p>V článku sú opísané niektoré výsledky prieskumu šikanovania uskutočneného v januári - júni 2005 v rámci komplexnej inšpekcie na základných a stredných školách v Slovenskej republike. Prieskum zmapoval koľko detí bolo obeťou šikanovania, svedkom, kedy a kde sa šikanovanie odohráva, opatrenia na prevenciu šikanovania v škole.</p>	

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Jméno, příjmení	Trávníček, Z.
Název	Multimediální forma pomoci - chat a videochat jako formy prevence a krizové pomoci
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Spondea při ČČK o.p.s., Brno
Anotace	
<p>Předmětem projektu je vybudování veřejně dostupných multimediálních center s osobním počítačem vybaveným softwarem pro chaty, videochaty a videokonference na celém území Jihomoravského kraje pro poradenství v oblasti psychologické pomoci a v oblasti sociálně právní. Chatové poradenství je forma přímé komunikace po internetové síti. Výhodou chatu je bezplatná dostupnost, osobní přístup, možnost soukromí a anonymity. Další výhodou je možnost okamžité přímé pomoci překonání vzdálenosti mezi odborníkem a klienty ze vzdálenějších míst. Videochat je jedna z nejmodernějších forem komunikace na dálku prostřednictvím videokamery, která je umístěna na počítači a přenáší obraz a zvuk do vzdáleného počítače. Představuje efektivní možnost konzultace problémů na dálku. Mladý klient při něm nemusí dojíždět do krizového centra, přičemž je mu zajištěna okamžitá osobní pomoc.</p>	

Jméno, příjmení	Vojtová, Z.
Název	Funkčné hodnotenie správania žiakov v prostredí školy
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Bratislava
Anotace	
<p>Funkčné hodnotenie správania /Functional behavioral assessment, FBA/ je proces zhromažďovania údajov, ktoré možno využiť pre maximalizovanie efektivity a efektívnosti pozitívnych behaviorálnych intervencií u detí s problémovým správaním. Cieľom je identifikovať premenné, ktoré ovplyvňujú správanie. Skúmajú sa antecedenty ako aj konsekventy v snahe porozumieť, prečo sa dané správanie vyskytuje v danom prostredí.</p>	

Jméno, příjmení	Vrbová, A.
Název	P-centrum, CPPT, o.p.s. Plzeň
Forma	Vývěskové sdělení
Pracoviště	P-centrum, CPPT, o.p.s. Plzeň
Anotace	
<p>P-centrum je středisko pro primární prevenci závislosti a jiných forem rizikového chování. Jako jediné v plzeňském regionu nabízí ucelený systém programů primární prevence zneužívání návykových látek a ostatních společensky nežádoucích jevů, které často s problematikou zneužívání drog přímo souvisí. Aktivita P-centra jsou založeny na spolupráci se školou a rodinou, a to podporou zdravého životního stylu a poskytováním objektivních informací. P-centrum nabízí programy specifické primární prevence pro žáky ZŠ, SŠ, SOU, poradenství a vzdělávání v oblasti primární prevence a včasné intervence pro učitele, rodiče i širší veřejnost. Stěžejní aktivitou P-centra je realizace dlouhodobého/komplexního programu PP.</p>	

Abecední seznam příspěvků konference

Ústní sdělení

1. Agresia, manipulácia, moc-ženský a mužský rod.
2. Bazální potřeby a rizikové chování.
3. Budoucí sexuální deviant, ano či ne?
4. Certifikace a standardy programu primární prevence:příprava a spouštění jednotného systému kontroly kvality.
5. Cílové skupiny programů primární prevence a zodpovědnost za jejich realizaci: je systém nastaven skutečně efektivně?
6. Doping ve sportu u současných adolescentů.
7. Geografické aspekty trestné činnosti a jejich využití v prevenci.
8. Hodnocení preventivních technik a programů z hlediska změny postojů: aplikace Pettyho a Cacioppovy duální teorie.
9. Hospitace jako cesta pro rozvoj programů primární prevence.
10. Hostilita v prostředí mládežnického sportu.
11. Mapování a rozvíjení dovedností v blahodárném v rámci satiterapeutického přístupu při práci s mládeží ohroženou agresí a šikanou.
12. Možnosti krizového centra v primární prevenci rizikového chování.
13. Partie mladých lidí a drogové riziká.
14. Percepce prezentace mediální drogové sféry adolescentní mládeží.
15. Poruchy příjmu potravy ve vrcholové moderní gymnastice.
16. Prevence šikany na základních školách.
17. Prevence závislosti tabáku:role lékařů.
18. Probační programy - nové možnosti řešení rizikového chování mladistvých.
19. Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu.
20. Program specifické prevence v nízkoprahovém klubu: téma sexuální debut.
21. Projekt Barvy života-aktivně smysluplná prevence II.
22. Průřez programy Poradenského centra: metodika skupinové práce s experimentujícími - problémovými uživateli drog.
23. Riziková společnost, individualizácia, globalizácia a konzumácia drog.
24. Současná situace v oblasti dobrodružných a rizikových sportů v kontextu psychosociálních souvislostí s přesahem to terapie a prevence.
25. Šikanovanie v školskom prostredí a osobitosti jeho iniciátora. (Agrese a šikana).
26. Úlohy a kompetencie koordinátora prevencie drogových závislostí na základných a stredných školách v primárném prevenci.
27. Úpoly v prevenci rizikového chování.
28. Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava.
29. Vliv médií na vznik a rozvoj rizikového chování.
30. Význam drogové problematiky v kontextu vybraných sociálně psychologických charakteristik. Výzkumné podněty pro praxi.
31. Zahraniční zdroje informací v oblasti primární prevence.
32. Zdravotní a psychosociální rizika odkládání rodičovství do vyššího věku: možnosti prevence.

Workshopy

1. Časná diagnostika sexuálně rizikového chování.
2. Cílové skupiny v primární prevenci: jak nastavené jsou vůči nim preventivní programy a existují zde systémové nedostatky?
3. Elektronická média a jejich možnosti v primární prevenci.
4. Chování pachatelů v prostoru: prostředí strategie a výběr cíle.
5. Internetové poradenství jako forma primární prevence.
6. Komunitní program primární prevence.
7. Konformita a tlak vrstevníků jako jeden z aspektů primární prevence užívání návykových látek.
8. Kontaminace prevence psychoterapií.
9. Koordinace primární prevence na úrovni kraje: možnosti a problémy.
10. Prevence poruch příjmu potravy.
11. Primární prevence a včasná diagnostika.
12. Prezentace programů PP Poradenského centra se zaměřením na skupinové programy.
13. Realizace a koordinace spec. prim. prevence MŠMT.
14. Rukojemníci, riziko ich situácie a možnosti jej zvládania .
15. Sexuální výchova jako prevence sex. rizikového chování.
16. Systém minimální evidence poskytovaných výkonů.
17. Tři různé pohledy na řešení šikany.
18. Týrání.
19. Včasná diagnostika a intervence u gamblingu.
20. Vedení školní třídy jako program prevence.
21. Význam otců v prevenci poruch příjmu potravy.
22. Xenofobie.
23. Xenofobie, kulturní preference a averze.

Vývěsková sdělení

1. Abusus alkoholových a nealkoholových drog u vojáků hospitalizovaných v ÚVN Praha.
2. Analýza primárnej prevencie z pohľadu činnosti PPP a CVPP na Slovensku.
3. Drogová epidemiologie v Armádě České republiky.
4. Funkčné hodnotenie správania žiakov v prostredí školy.
5. Interakce rodiny a školy v primárnej prevencii alimentárnej obezity mládeže.
6. Marihuana - žiaden problém?
7. Multimediální forma pomoci-chat a videochat jako forma pomoci.
8. Niektoré výsledky zisťovania výskytu šikanovania v rámci komplexnej inšpekcie na školách.
9. P-centrum, CPPT, o.p.s. Plzeň.
10. Příprava školních metodiků prevence. (Program postgraduálního studia).
11. Psychologická prevencia a psychologická intervencia ako fázy integrovanej starostlivosti o deti a mládež s poruchami správania.
12. Uplatňovanie psychologickej a výchovnej prevencie v podmienkach MŠ.

Abecední seznam přednášejících a autorů vývěskových sdělení

Babická, R.	Kožnar, J.	Šiklová, J.
Bareš, P.	Králiková, E.	Šimegová, M.
Blahutková, M.	Kubů, P.	Šťastná, M.
Čanigová, A.	Lejčková, P.	Trapková, L.
Čech, J.	Lukšik, I.	Trávníček, Z.
Černý, M.	Malíková, M.	Trávníková, D.
Doležalová, P.	Maliňáková, L.	Uhrová, V.
Duplinský, J.	Matula, Š.	Valentová, L.
Flešková, M.	Míchalová, J.	Valihorová, M.
Hadj Moussova, Z.	Miovska, L.	Vašutová, M.
Herzog, A.	Miovský, M.	Vojtová, Z.
Holišová Kotová, H.	Morávek, J.	Votrubová, J.
Holub, M.	Muhic, J.	Vrbková, H.
Homolová, P.	Navrátil, P.	Vrbová, A.
Hybšová, S.	Netolická, D.	Zákora, C.
Hyková, K.	Nevřala, J.	Zapletalová, J.
Hytych, R.	Ondrejko, P.	Zášková, H.
Charvát, M.	Orlíková, B.	Šimegová, M.
Chvála, V.	Pacholík, V.	Šťastná, M.
Chytil, J.	Papežová, H.	Trapková, L.
Janiček, J.	Pilař, J.	Trávníček, Z.
Jánský, P.	Polišenská, V.	Trávníková, D.
Janyšková, N.	Procházková, J.	Uhrová, V.
Jíchová, D.	Ralevská, P.	Valentová, L.
Juhás, J.	Ramešová, M.	Valihorová, M.
Kačáni, V.	Reguli, H.	Vašutová, M.
Kačaniová, J.	Reguli, Z.	Vojtová, Z.
Kirchner, J.	Sebera, M.	Votrubová, J.
Kolář, M.	Sedláčková, S.	Vrbková, H.
Konečná, H.	Sejbalová, P.	Vrbová, A.
Kopányiová, A.	Skácelová, L.	Zákora, C.
Kordačová, J.	Skalická, L.	Zapletalová, J.
Košatecká, Z.	Smíková, E.	Zášková, H.

Centrum adiktologie
Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

ADIKTOLOGIE

Odborný časopis pro prevenci,
léčbu a výzkum závislostí

dovolujeme se Vám oznámit, že v lednu 2006 tomu bude pět let, co byl založen a vychází odborný časopis ADIKTOLOGIE, věnovaný prevenci, léčbě a výzkumu závislostí. Jeho vydavatelem a distributorem je Sdružení SCAN, které jej připravuje ve spolupráci a pod záštitou Psychologického ústavu Akademie věd ČR, Společnosti pro návykové nemoci České lékařské společnosti J.E.Purkyně, Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti Úřadu vlády ČR a České neuropsychofarmakologické společnosti ČSL JEP.

Časopis vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho čísla je 89,- Kč
(bez poštovného).

Roční předplatné včetně poštovného (4 čísla vč. příloh) je 280,- Kč
(pro SK je cena předplatného 350,- Kč).

Objednávky na předplatné na adrese vydavatele:
Sdružení SCAN, Hanáková 710, 666 03 Tišnov
Fax.: 549/413534, E-mail: scan@tisnov.cz

Navštivte naše internetové stránky

WWW.ADIKTOLOGIE.CZ

